

Rekommendation 25/2023
Förslag A 1906/UVU
Behandlas i Utskottet för tillväxt och utveckling i Norden

Betänkande över svar på REK 25/2023 Polis- och tullsamarbete (A 1906/UVU)

Utskottet för tillväxt och utveckling i Norden föreslår att Nordiska rådet lägger meddelandet till handlingarna och anser att REK 25/2023 vad angår Polis- och tullsamarbete, för rådets del är *slutbehandlad*.

Bakgrund

Rekommendationen har följande lydelse:

Nordiska rådet rekommenderar de nordiska regeringarna

att utöka det nordiska polis- och tullsamarbetet, och

att ta fram en gemensam strategi för att minska smuggling via godstrafik.

Svar från de nordiska regeringarna

Syftet med och bakgrunden till rekommendationerna är bl.a. den ökande smugglingen av narkotika och vapen samt de ökade antalet dödsfall som detta resulterar i.

Nordiska rådets rekommendationer är en mycket välkommen påminnelse om vikten av att fortsätta utvecklingen av det nordiska samarbetet, och en indikation på inom vilka områden det kan förstärkas ytterligare. Vi företrädare för de nordiska regeringarna delar helt denna ambition.

Samarbetet mellan polis och tull i de nordiska länderna är mångårigt, välutvecklat och sker på flera olika nivåer. Ett exempel på ett sådant nära samarbete på myndighetsnivå är Polis och Tull i Norden (PTN). Genom PTN finns sedan flera år ett nära samarbete mellan de nordiska länderna genom att sambandsmän från polis- och tullmyndigheter är utstationerade i ett flertal länder. Inom ramen för PTN har man möjlighet att nyttja varandras sambandsmän oavsett utsändande land och myndighet, och genom det samarbetet täcks ungefär 35 länder i Europa, Asien och Sydamerika. Sambandsmännen inom PTN används för underrättelseutbyte, utredningsverksamhet samt även för hantering av biståndsframställningar.

Under 2024 ska den nordiska polissamarbetsöverenskommelsen utvärderas och revideras. Även PTN ska utvärderas för att se över om det kan effektiviseras och utvecklas. Mellan Sverige och Norge pågår även ett arbete med att utveckla en gemensam polisstation med norsk och svensk polis på gränsen mellan Sverige och Norge. Inom tullområdet finns sedan många år ett avtal mellan Norge och EU som innebär att tulltjänstemän kan utöva tulltjänst för respektive lands räkning. Genom detta kan exempelvis norska tulltjänstemän agera enligt instruktion från det svenska Tullverket när de utför uppgifter för svensk räkning. Nordiska tullmyndigheter har sedan 1960 samarbetat inom Nordiska Tulladministrativa Rådet (NTR). Samarbetet sker både på översiktlig och teknisk nivå, och bidrar till delning av information, erfarenheter, strategiska frågor och kompetens inom tullområdet.

För de nordiska länder som är medlemmar i EU är de främsta plattformarna för gränsöverskridande samarbete och gemensamma insatser mot gränsöverskridande brottslighet Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol) och European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats (EMPACT). De verktyg Europol kan erbjuda både gällande information, koordinering och analys är av stort värde för polisens verksamhet i flera av de nordiska länderna. Nordisk polis och tull har sett goda resultat när de samarbetat inom ramen för EMPACT och Europol för att få mer gehör för de frågor som är specifika för de nordiska länderna. Även norsk tull har, med en bakgrund i ett operativt samarbetsavtal med Europol, i flera år också deltagit i EMPACT, själva eller tillsammans med norsk polis. Detta bidrar till ökad insikt och samarbete även mellan de nordiska länderna. Även det samarbete som sker inom den europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån (Frontex) har intensifierats genom exempelvis gemensamma kontrolloperationer och EMPACT:s gemensamma insatsdagar.

Samarbetet mellan polis och tull i de nordiska länderna ses kontinuerligt över och utvärderas i syfte att hela tiden bli bättre, inklusive arbete för att minska smuggling via godstrafik, inom de respektive ländernas ramar och befogenheter. Ett ökat samarbete mellan de nordiska länderna inom de nordiska frågorna inom ramen för EMPACT och Europol, samt inom EU-kommissionens färdplan mot narkotika och organiserad brottslighet, kan också bidra till ett stärkt nordiskt polis- och tullsamarbete.

Utöver ovan nämnda operativt inriktade samarbeten kan vi i sammanhanget även hänvisa till det pågående arbetet i nordiska ministerrådet rörande ett nordiskt samarbetsprogram för justitieområdet för perioden 2025–2030. Programmet kommer att bidra till en mer organiserad och målstyrd arbetsprocess när det gäller till exempel hur samarbetet om brottsbekämpning och brottsförebyggande arbete kan utvecklas vidare.

Mot bakgrund av ovanstående anser de nordiska regeringarna att det pågående polis- och tullsamarbetet inom Norden redan är tillräckligt för att uppfylla rekommendationen om ett utökat nordiskt polis- och tullsamarbete i syfte att minska smugglingen av narkotika och vapen, samt rekommendationen om att ta fram en gemensam strategi för att minska smuggling via godstrafik.

Med det sagt är dessa frågor högt prioriterade för de nordiska regeringarna, och de nationella polis- och tullmyndigheterna har en mycket viktig roll att spela i bekämpningen av den narkotika- och vapenrelaterade brottsligheten.

De nordiska regeringarna anser härmed att rekommendationen är uppfylld.

Utskottets synpunkter

Redogörelsen ger utifrån rekommendationerna en bra överblick över de nordiska ländernas samarbete inom såväl polis- som tullområdet.

I svaret skriver de att det är mångårigt, välutvecklat och sker på flera olika nivåer samt att samarbetet mellan polis och tull i de nordiska länderna kontinuerligt ses över och utvärderas i syfte att hela tiden bli bättre inom de respektive ländernas ramar och befogenheter. Bland annat kommer den nordiska polissamarbetsöverenskommelsen under 2024 att utvärderas och revideras.

Utöver de operativt inriktade samarbetena arbetar Nordiska ministerrådet med framtagande av ett nordiskt samarbetsprogram för justitieområdet för perioden 2025–2030. Ambitionen med programmet är att bidra till en mer organiserad och målstyrd arbetsprocess när det gäller till exempel hur samarbetet om brottsbekämpning och brottsförebyggande arbete kan utvecklas vidare.

Utskottet för tillväxt och utveckling kommer att följa upp resultatet från utvärderingen av den nordiska polissamarbetsöverenskommelsen samt löpande följa det nordiska samarbetsprogrammet inom justitieområdet.

Utskottet för tillväxt och utveckling anser att frågan för rådets del som slutbehandlad.

Kiruna, den 25. juni 2024

Gunilla Carlsson (S)

Kim Aas (S)

Per-Arne Håkansson (S)

Ragnhild Male Hartviksen (A)

Lars Püss (M)

Liv Kari Eskeland (H)

Kjell-Arne Ottosson (KD)

Sandra Listherby (Lib)

Markku Siponen (C)

Ann-Christine Frohm (SD)

Orri Páll Jóhannsson (VG)

